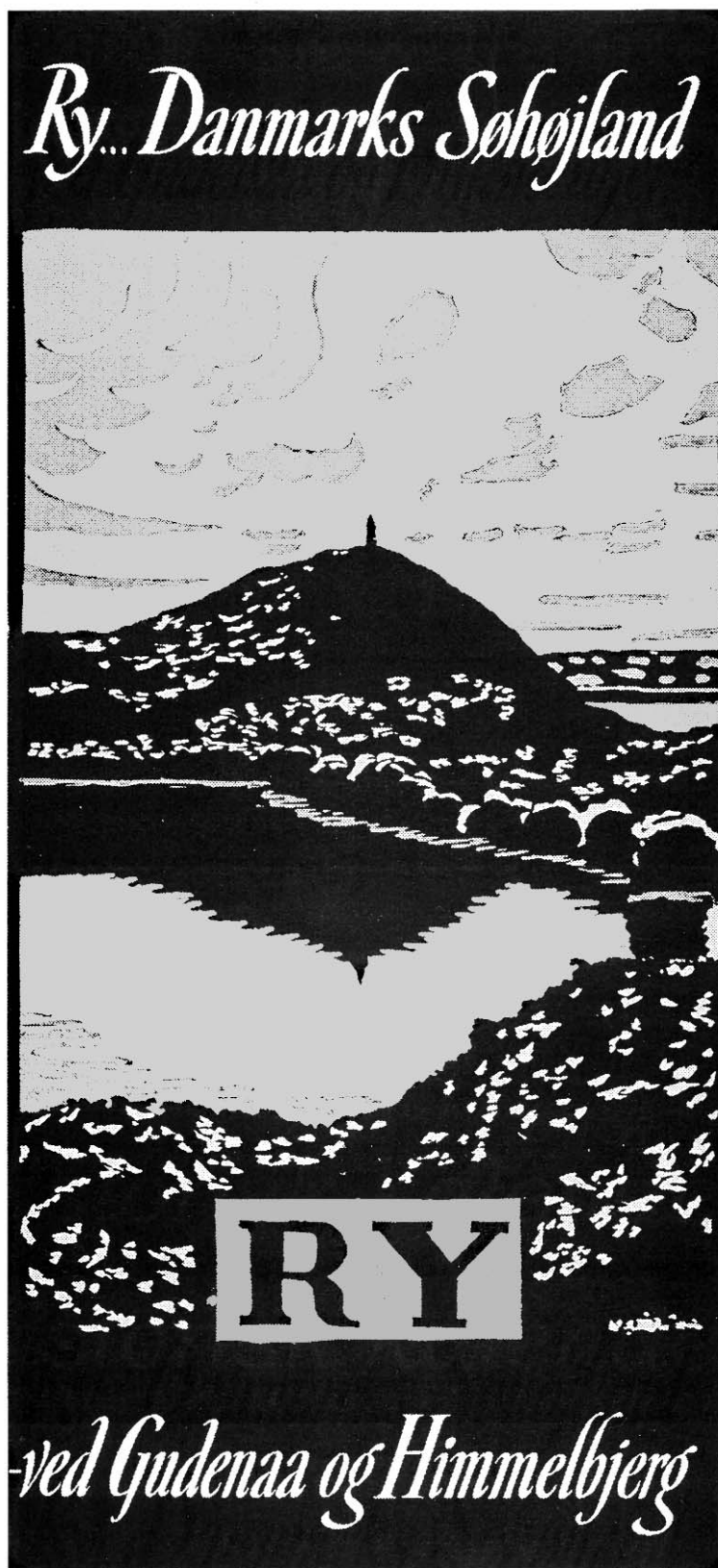

Lokalhistorisk kalender 2005

Kunstmaler Ludvig Steensen's logo til Ry Turistforening

Kalenderen er udgivet af Egnarkivet for Ry Kommune

Pris kr. 30,-

Marskendal Andelsmejeri ca. år 1900

Marskendal Andelsmejeri blev oprettet som andelsmejeri i 1884, og var blandt de første andelsmejerier i Danmark. Mejeriet lå i mere end 50 år på Hårbyvej nær Fiirgårde og Nygårde, og producerede blandt andet smør af meget høj kvalitet.

Gennem årene leverede et stigende antal landmænd mælk til mejeriet på Hårbyvej, hvilket gav et bedre økonomisk fundament. Samtidig bevirkede den øgede produktion at mejeriets bygninger ikke længere var store nok.

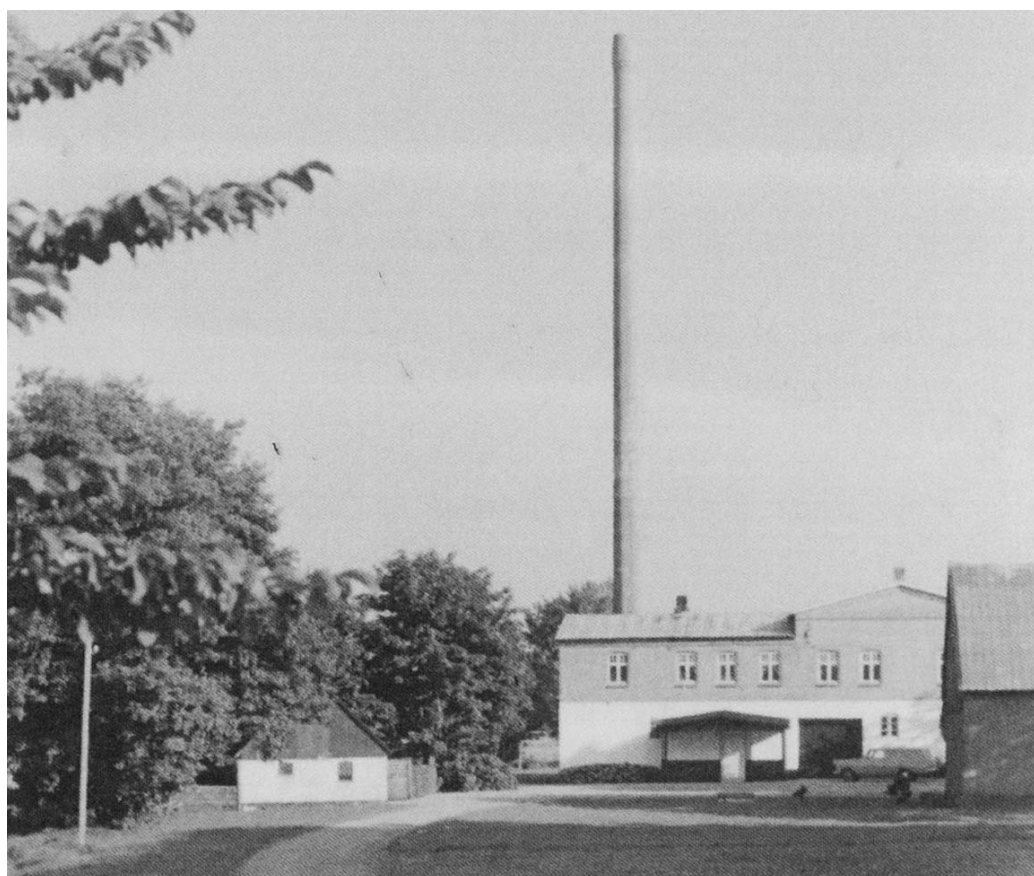
Efter flere års diskussion frem og tilbage endte det med, at Marskendal Andelsmejeri i januar 1937 åbnede i nye lokaler lige ved jernbanen i Ry Stationsby. Den nye beliggenhed var til fordel for både Marskendal Andelsmejeri og for Ry Stationsby.

Marskendal Andelsmejeri blev lukket i 1978.

Januar

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
53						1	2
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4	24	25	26	27	28	29	30
5	31						

Den gamle fabrik ved Låsby St.

Fabrikken på Østerskovvej, der blev bygget ved Hammelbanen i 1912, blev i starten anvendt som savværk og mølle.

I 1917 var fabrikken blevet indrettet til kartoffelmelsfabrik og til tørreri af roer, gulerødder og naturligvis kartofler. Anlægget blev prøvekørt da 1. verdenskrig sluttede, men en egentlig produktion kom aldrig i gang. Nye ejere startede i stedet en produktion af margarine under De Forenede Margarinefabrikker, som fortsatte til op i 20'erne.

Herefter kom igen nye ejere som fedede grise, kaniner og høns op, udover at de havde en produktion af sølvræve, samt drev savværk og mølleri på stedet.

Under 2. verdenskrig blev der fremstillet træ til generatorer på fabrikken.

Siden 1960'erne har der været privat beboelse på stedet.

Februar

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5		1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28						

Ry Nymølle

Billedet viser Ry Nymølle og savværket, som det så ud i 30'erne. Til højre langs den nuværende Møllevej ved Mølleskolen ses det gamle elektricitetsværk, der blev indrettet til Teknisk Skole i 1938.

Møllen blev opført i 1881 og i årenes løb har der foruden kornmølleri været savværk, tømmerhandel og handel med foderstoffer på Ry Nymølle.

Søren Olesen var den sidste møller på stedet og købte møllen i 1951 af Asmus V.

Jacobsen. Fra engang før 1951 og frem til 1976 var møllekroppen beklædt med tagpap, som mølleren tjærede hængende i et tov (mens hele byen holdt vejret!), og møllen stod også i alle disse år uden vinger.

Da arkitekterne Arne Steen Olesen og Bendt Nielsen købte møllen af Søren Olesen i 1976 restaurerede de møllen med dele af en mølle fra Eriknauer ved Horsens. Møllen har efter restaureringen været anvendt til tegnestue og er nu indrettet til beboelse.

Marts

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15	16	17	18	19	20
12	21	22	23	24	25	26	27
13	28	29	30	31			

Brødrene Madsens Gård i Alling 1956

Gården der ligger nordvest i Alling by (Ringvej 27) nævnes første gang i 1624, hvor fæsteren er Ivar Sørensen. I 1772 er Niels Andersen, der er født i 1745, fæster på gården, som han i 1793 frikøber af fru Woyda på Sopfiendal.

Den firlængede gård, der er bygget med bindingsværk og kampesten har været i samme slægts eje i godt 100 år til 1876, hvorefter der er forskellige ejere i de næste godt 100 år frem til 1987, hvor den overtages af de nuværende ejere. Og gården bliver således atter ejet af efterkommere efter Niels Andersen fra 1772, da den nuværende frue på gården er efterkommer af Niels Andersen.

I 1964 brændte gården ned til grunden og en ny blev opført på samme sted.

April

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
13					1	2	3
14	4	5	6	7	8	9	10
15	11	12	13	14	15	16	17
16	18	19	20	21	22	23	24
17	25	26	27	28	29	30	

Hemstoklejren

I bogen »Gefechtstand Silkeborg Bad« fortæller Anna Kjeldsen følgende: »I foråret 1942 ankom en flok tyske soldater, og de begyndte uden varsel at måle op og sætte markeringsspæle på marken nordøst for »Fuglsang«. Få dage senere ankom nogle danske arbejdere, og de begyndte hurtigt at anlægge en stor barak lejr ikke langt fra gården«. Dermed var Hemstoklejren en realitet. Der blev også bygget to udsigtstårne og opsat 3 radarskærme i lejren.

Lejren var et led i tyskernes varslingsystem under kodenavnet »Adler« med en besætning på 241 mand samt 119 kvindelige plottere, og fungerede som sådan til slutningen af krigen, hvor lejren blev omdannet til flygtningelejr.

Først i 1947 blev lejren ryddet, og i dag kan man ved krydset mellem Hårbyvej og Hemstokvej undre sig over at der for 60 år siden nærmest lå en lille by på markerne, hvor nu alle spor er slettet.

Maj

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
17							1
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11	12	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21	23	24	25	26	27	28	29
22	30	31					

Siim set fra luften 1954

I 50'erne lå Siim stadig som en selvstændig lille landsby et par kilometer uden for stationsbyen.

I midten ses »Siimgården« (matr 4a), der i 1945 blev købt til Ry Højskole af Johannes Terkelsen, og som frem til 1956 havde Max Andersen som bestyrer. Bemærk køerne langs hækken på vej ind til malkningen.

Til venstre herfor er »Hulls« gård og overfor denne ses »Aldersbo« (matr 19), som i 1912 blev skænket til Dover Sogn af rentier Niels Pedersen og hustru til bolig for gamle mennesker i sognet. Dette hus og et tilsvarende »kommunehus« (matr. 12) blev dog i 50'erne solgt af Sognerådet.

Bag gården ses den gamle smedje og overfor smedjen ses det gamle forsamlingshus. I baggrunden kan Himmelbjerget, Julsø og Ry Møllesø skimtes med Klostervej foran.

Juni

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22			1	2	3	4	5
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30			

Sdr. Ege Campingplads 1964

Ry Håndværker- og Borgerforening og Dover Sogneråd tog i 1961 initiativ til oprettelsen af Sdr. Ege Campingplads, der åbnede pinselørdag d. 8. juni 1962. Grunden var lejet for 25 år, og sognerådet sørgede for etableringen af campingpladsen, mens Ry Håndværker- og Borgerforening tog sig af drift og vedligeholdelse. Den første bestyrer af campingpladsen var skrædder Egon Rasmussen (Nico).

Op gennem 70'erne var der op til 25-30.000 overnatninger årligt. I 1979 blev campingpladsen overtaget af Erling Lund Nielsen, der ejede grunden og campingpladsen blev drevet af familien frem til 2003, hvor den blev nedlagt.

Området forventes bebygget i 2004 med 25 andelsboliger med egen bådplads (Sønder Ege Strandpark) og Ry Kommune etablerer et offentligt areal, hvorfra der bliver adgang til Knudsø.

Juli

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
26					1	2	3
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

Skolestuen i Tørring 1961

Rytterskolen i Skovsrod blev i 1834 flyttet til Tørring. Tørring skole blev nedlagt i 1962, da Knudsøskolen blev taget i brug. Den sidste lærer i Tørring var A. K. Larsen, der ses sammen med Inger Mohr og Karen Laugesen.

I skolestuen, der bar præg af mange års slitage, hang billeder udført i sirlige og vel-lignende blyantstegninger af lærer Larsen: Grundtvig, Blicher, H. C. Andersen, Thorvaldsen og mange flere, hvis betydning for dansk åndsliv børnene lærte at kende. Skabet med glaslågerne indeholdt Alling-Tulstrup folkebogsamling. Hvert andet år lånte lærer Larsen Chr. Damms heste og vogn, læssede »biblioteket« på vognen og sørgede for, at bøgerne fra Alling skole, markskolen i Vennely, Jaungyde byskole og Tørring skole skiftede hjemsted, så der var noget »nyt« at læse i.

August

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Storegade i Gl. Rye (nu Jægergårdsvej)

På billedet, der sandsynligvis er fra 1920'erne, arbejdes der med sortering og opsavning af træ. Nu er parkeringspladsen til Dalbogaard på dette sted.

Fra højre, i jakken med den skæve lukning, ses Aksel Jensen, der var far til »Rødtop« og boede i »Salgohus«.

I midten står Anders Lauesen, gift med Johanne, der boede på Skolebakken og var foregangsmand i husflids- og pensionistforeningen.

På tællehesten sidder Chr. Skomager, der tidlig blev enkemand og alene med tre piger. Han boede i det hus ved sportspladsen hvor Johanne og Anders Enevolden senere boede (Storesand 10).

Navnene på drengen og hunden til venstre i billedet kendes ikke.

September

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Skrædderforretningen på Hovedgaden i Låsby ca. 1905

I 1884 startede J. P. Danielsen sin skrædderforretning på Flensted Byvej 4. Senere flyttede han til Låsby og indrettede værksted på Hovedgaden 66. Han havde i denne periode også skrædderi i en selvstændig bygning mellem kroen og bageriet, og havde 12 mand ansat.

J. P. Danielsens søn Magnus Danielsen overtog i 1909 skrædderforretningen og flyttede den til Hovedgaden 2.

I 1948 overtog 3. generation i familien Peter Danielsen skrædderiet og drev det frem til 1985, hvor han stoppede af helbredsmæssige grunde.

Oktober

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
39						1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	25	26	27	28	29	30
44	31						

Husmandssted i Alling ca. 1919

Husmandstedet ligger på Birkhedevej 40, hvor der i dag er to beboelser. På billedet ses stalden og laden, hvor der nu er indrettet beboelse.

Foran ejendommen ses Anton og Kirstine Frandsen med deres store børneflokk: forrest fra venstre Hilda, Frands, Anna, Ida, Karen, Svend og bagest fra venstre: Kirstine (Stine) Frandsen med Arne og Anton Frandsen.

Familien flyttede fra Alling til Sorring og boede der i ca. 10 år men vendte derefter tilbage til Alling og boede bl.a. på Enggården ved Silkeborgvej.

Senere boede Anton og Kirstine Frandsen hos sønnen Frands på Søvejen ved Julsø, og de sidste år inden de døde boede de i et lille opholdshus på Tulstrupvej.

November

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

Nyvej 4-6 i Gl. Rye

Huset, der i dag har sortmalet bindingsværk med hvide tavler i den nordlige ende og gråmalet puds i den anden ende, havde da billedet blev taget tre boliger og var kalket rødt. I den nordlige del af huset boede Ane Johanne Frederiksen. Hun vævede og arbejdede på Himmelbjerggården. I midten boede Ellen Juncker og i den sidste del af huset boede Else »Franskvasker«, hvis erhverv fremgår af navnet.

Huset kaldes »Laad'ast«, men betydningen af dette navn fortaber sig i fortiden.

Manden på billedet, der sandsynligvis er fra sidst i 20'erne, er Mads Fuglsang, der havde været kongelig tjener, men fik sin afsked, da han skulle hjælpe en dame med at få støvlerne på og »kom for langt op«.

Han var ansat på Bakkegården som »altnuligmand« og døde i 1940.

December

2005

Uge	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
48				1	2	3	4
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

Egnsarkivet for Ry Kommune

Gudrunsvej 1, 8680 Ry

Tlf.: 86 89 12 82 . E-mail: akh@ry.dk

Egnsarkivets åbningstider:

Mandag: 10.00 - 12.30

Tirsdag: 14.00 - 17.30

Egnsarkivet hører under Ry Bibliotek.

Daglig leder af Egnsarkivet er Ann Kirstin Heide

Egnsarkivet blev oprettet i 1969 og har en spændende samling af lokalhistoriske bøger, foreningsprotokoller, fotografier, film, kirkebogskopier, folketællingslister og arkivalier vedrørende lokale anliggender og personer. Materialerne kan benyttes i arkivet efter de samme tilgængelighedsregler som på landsarkiverne.

Støtteforeningen for Ry Kommunes Egnsarkiv

Foreningens formål er at støtte Egnsarkivets arbejde gennem indsamling af arkivalier, udklip, billeder, film og andet materiale af interesse for det lokalhistoriske arbejde i arkivets område. Desuden er der udadvendte aktiviteter såsom ture, fordrag og udstillinger m.m. der udbreder kendskabet til den lokale historie. Støtteforeningen udgiver hvert år i samarbejde med Egnsarkivet denne kalender. Henvendelse vedr. medlemskab til Ann Kirstin Heide (tlf. 86 89 12 82) (E-mail: akh@ry.dk)

Husk at kontakte Egnsarkivet
inden du kasserer gamle billeder, film, papirer, protokoller m.v. af lokal interesse!

Grafisk Indtryk . Tværgade 1 . 8600 Silkeborg . Tlf. 86 82 09 49 . e-mail: info@grafiskindtryk.dk
www.grafiskindtryk.dk